**CAT**

La caiguda del *Mur de Berlín* esdevingué el novembre de 1989. L'estímul de fer una mostra per la seva commemoració fou l'entrega d'una colla de fragments per fer-ne art. Algú que l'any següent 1990 anà allí amb motiu del concert *The Wall* del grup *Pink Floyd* els recollí i els custodià a casa seva fins a obsequiar-me'n. Cinc de les escultures hi duen un d'aquests fragments incrustats, incorporats. Aquell mur que semblava sempre més infranquejable s'esberlà. I el jovent s'hi enfilà i començà a esmicolar-lo, termites per l'*Ancien Régime*. Posava el poble per sobre l'opressió suportada durant vint-i-vuit anys i era la fi d'un càstig històric, instant que feia canviar el món sencer esbatanant les portes a l'esperança. Aquell moment era com l'antítesi de les guerres mundials anteriors i un pas endavant. A més a més, després, amb el *Tractat de Schengen* s'aprovà la lliure circulació dels ciutadans de la Comunitat Europea, una altra manera de fer caure les fronteres entre els estats membres. Però en el món es continuen alçant nous murs, se'n mantenen d'antics i, també, formes excloents per accedir, per exemple, a la mateixa Comunitat Europea. Fem nostra la paraula del filòsof *Adorno*: "L'Art és la darrera platja on es pot criticar i denunciar la lògica actual" i el crit del *Maig del 68 francès*: "Les murs ont la parole", que parlin els murs. Llavors les parets, els murs s'ompliren de murals conscienciadors. Aquesta mostra *MURS* vol fer-se ressò del fet que els humans no interpretem bé les idees d'identitat i diferència. Cal capgirar el nostre món i si la idea de mur hi ha de perviure que sigui com a reflexió respecte al que hem estat de deshumanitzats quan la idea de ciutadania es recolzava en els aspectes agressius, defensius i temorosos. La història humana uns moments es complica i en uns altres s'hi donen signes del temps que avança amb actituds de major col·laboració, integradores, receptives cap al pacifisme global. Tant de bo s'avancés cap al desarmament, la desmilitarització i dotar de major eficàcia i autoritat a organismes com l'ONU. Els megalomaníacs paranoics no haurien de poder frenar el curs de la humanització pel seu esperit de conquesta i de venjances. Moltes ciutats posseeixen vestigis dels murs del seu passat. Algunes parts s'han enderrocat per les necessitats de creixcuda de les ciutats. A Girona concretament tenim restes de la muralla romana i de la medieval, amb la particularitat que arran de riu la vida l'ha superada fent-hi galeries i finestres, imatge d'haver estat engolit el seu caire defensiu perforant els murs. Aquesta mostra a la Carbonera rau dintre mateix del complex emmurallat de la Girona, ara ciutat oberta.

**SPALTUNG – ESQUERDA [Mur de Berlín IV]**
L'expressió *Spaltung* en alemany conté molta càrrega filològica: esquerda, escissió, divisió... Alemanya, després de la Segona Guerra Mundial quedà cavalcada sobre una *spaltung*. La dividiren en dues parts des del 1961 s'alçà el mur i coexistiran com dues parts separades. Una sota la influència de Moscou, República Democràtica Alemanya, i l'altra La República Federal Alemanya sota el Regne Unit, Estats Units i França. Al mateix mur en un costat l'anomenaven *Mur de protecció feixista* i en l'altre *Mur de la vergonya*.

**UNNÖTIG – INNECESSARI [Mur de Berlín V]**
Girona i moltes altres ciutats van haver d'enderrocar part de les seves muralles per les necessitats de vida i de progrés. Si l'humà escarmenta, esperem que es vagin enderrocant barreres més que crear-ne de noves. Com més siguem interdependents acabaran obsoletes més aviat o més tard.

**TRENNUNGSZEICHEN – SIGNES DE CONTRADICCIÓ [Mur de Berlín III]**
Quan més que mai es veu la necessitat de cooperacions mundials creixen els pressupostos defensius, les guerres i concentracions humanes exiliades.

Un exemple clar de contradicció: l'illa de Lampedusa. És una zona intensa de turisme i sofreix l'arribada de peteres d'immigració marítima. Uns amb necessitats de descans amb excedents d'economia sanejada i els altres per necessitats extremes de subsistència amb excedents de frustracions.

**GRENZES – FRONTERES [Mur de Berlín II]**
L'esquelet del mur convertit en moltes creus pels sofriments, sacrificis i morts al cor d'Alemanya, d'Europa, del món. L'esperit defensiu i les paranoies dels humans ens poden buidar de tot humanisme i allunyar d'una visió solidària i amical.

**GRENZES SEIT SEHR LANGER ZEIT – FRONTERES ANTIQUADES [Mur de Berlín I]**
La importància d'un camp no són els seus límits sinó les collites fetes o possibles. El que determina una nació no són les seves fronteres sinó les seves riqueses –siguin de mercat o culturals, socials– i uns graus més evolucionats de relacions.

**MUR DE CISJORDÀNIA**
L'any 2002 Israel aprova construir una barrera de separació "per prevenir atacs suïcides" feta de murs de formigó. El seu traçat no segueix la frontera reconeguda –la verda–, i s'endinsa en territoris palestins envoltant assentaments israelians i separant poblacions, terres i recursos palestins. De fet, el mur ja s'havia iniciat en l'establiment d'Israel,1948. Després de la Guerra dels Sis Dies, 1967, Israel ocupà Cisjordània que abans pertanyia a Jordània. En l'actualitat s'allarga ja a més de 600 kilòmetres.

Els dictàmens de *La Cort Internacional de Justícia*, Israel els rebutja. Com un volcà que va repetint erupcions sovintejades i imprevisibles van causant una sagnia de vides humanes i sofriments a la població civil.

**MURS MENTALS**
Semblantment, podem parlar de murs mentals, de barreres mentals sovint causa també dels murs físics. Compliquen la fluïdesa en les relacions personals i grupals. Són els prejudicis, els complexos, els pensaments i actituds que posen límits a les nostres actuacions, a les nostres vides, contaminant les nostres capacitats de pensar, de sentir, d'actuar d'una manera planera, positiva i correcta. Per exemple, la manca de confiança, d'assertivitat, de motivació i de decisió, pels ressentiments, per la vergonya, pel negativisme i pel pessimisme, per la por al canvi, al fracàs, al rebuig...

**MURS D'AIGUA**
La migració per mar cap a Europa que es dona més des de fa dècades cada vegada va en augment. Sempre al llarg de la història ha existit el fet de les migracions. Van cobrar més rellevància a partir dels anys noranta quan s'intensificaren els controls fronterers terrestres i es varen tancar d'altres vies legals d'entrada. Milers de persones arrisquen les seves vides fugint de la pobresa, dels conflictes bèl·lics i ètnics, de la persecució i de la violència. L'obra escultòrica *Murs d'aigua* està concebuda com un dels bodegons negres mostrant succintament un mar de metacrilat com escenari d'aquest drama tràgic i cementiri de tantes vides trencades que es podrien estalviar.

**GRAN CADENA PARADOXAL**
Unes cadenes poden tenir càrregues simbòliques molt oposades segons el sentit que se'ls hi doni i el punt de vista que s'adopti; de divisió o de cohesió... Mostrant aquesta gran cadena en el context dels murs pot simbolitzar opressió, divisió, dolor, repressió, càstig, humiliació, impotència, resistència... Paul Ricoeur entenia els símbols com quelcom que ens fa pensar, una oportunitat per a repensar visions, vivències, actituds, relacions. Doncs us mostro aquesta gran cadena com objet trouvée simbòlic, paradoxal que ens parla de fronteres, de límits.

**HECATOMBE**
L'any que vaig néixer 1945 fou l'any de les bombes d'Hiroshima i Nagasaki. No resseguiré totes les guerres que han esdevingut al llarg de la meva vida. És un mai parar d'hecatombes. L'amenaça de destrucció, d'holocaust funest, sempre plana igualment sobre uns grups o d'altres on sigui del planeta. Cada vegada que fracassa el diàleg, es trenquen pactes i esclata una nova guerra és una hecatombe. Cada vegada que es fa ús de les armes per venjar una situació és una hecatombe. Cada vegada que es comet un abús contra algú o contra un poble és una hecatombe. Cada vegada que sorgeix una violació de gènere és una hecatombe. Cada vegada que s'agredeix el planeta empitjorant el medi natural és una hecatombe. Cada vegada en què s'erigeix un nou mur és una hecatombe. Cada naufragi d'emigrants és una hecatombe...

**Murs al llarg de la història. Composició de 30 maquetes, una a escala ampliada.**
La veritable globalització, la interdependència necessària per a l'espècie i per a la supervivència del nostre món demana aliances, respectar el veí, demana que prevalgui la coexistència. *Sloterdijk*. Cal capgirar el nostre món devastant murs símbols de deshumanització i d'esperits conqueridors. La força de la identitat i diferència no prové de donar importància als límits, als aspectes defensius, ni d'engrandir-los dominant els veïns, sinó de les riqueses i valors personals o grupals, de la solidesa i de la coherència de les conviccions i principis socials i de progrés, no d'afanys de conquesta, de subjugació i de domini. Restin els murs només com vestigis d'un passat depassat i superat.

"L'Art és le darrera platja
on es pot criticar i denunciar
la lògica actual"
***Theodor Adorno***

# [murs]

MANEL PALAHÍ FÀBREGAS

**[EXPOSICIÓ]**

29/05- 29/06
Espai Carbonera i Cisterna
Museu d'Història de Girona

**[TAULA RODONA]**

Dimecres 4/06 a les 18 h

**[VISITES GUIADES AMB L'ARTISTA]**

Divendres 13/06 (tarda)
Dissabte 14/06 (matí)

Pujada de Sant Feliu, 2.
17004 Girona

@mhistoria_gi
@mhistoria_gi
@museuhistoriagirona

www.girona.cat/museuhistoria

DL Gi 803-2025

## EN

The fall of the Berlin Wall took place in November 1989. The impetus for creating an exhibition to commemorate it came from the gift of a set of fragments meant to be turned into art. Someone who went there the following year, in 1990, for the Pink Floyd concert *The Wall*, collected and kept them at home until they gifted them to me. Five of the sculptures include one of these fragments embedded in them. That wall, which once seemed increasingly impenetrable, cracked. Young people climbed on it and began to chip it away, termites to the Ancien Régime.
It was the people rising above the oppression they had endured for twenty-eight years — the end of a historical punishment, a moment that changed the entire world, flinging open the doors to hope. That moment was the antithesis of the previous world wars — a step forward.

Moreover, the Schengen Treaty that followed established the free movement of citizens within the European Community — another way of tearing down borders between member states. But across the world, new walls continue to rise, old ones remain, and exclusive barriers still exist to access, for example, the European Community itself.

Let us make the words of philosopher Adorno our own: "Art is the last refuge where it is still possible to criticize and denounce the current logic." And echo the cry of the French May '68: "*Les murs ont la parole*" — let the walls speak. Then, walls and surfaces filled with murals of awareness. This exhibition, *MURS*, seeks to echo the fact that we humans fail to properly interpret the ideas of identity and difference. We must turn our world upside down — and if the idea of the wall is to persist, may it survive only as a reflection on how dehumanized we became when citizenship was rooted in aggression, defense, and fear.

Human history is sometimes complicated, but at other times it reveals signs of progress through attitudes of greater collaboration, integration, and openness to global pacifism. May we move toward disarmament, demilitarization, and strengthening the efficiency and authority of bodies such as the UN. Paranoid megalomaniacs should not be able to block the path of humanization through their spirit of conquest and revenge.

Many cities still hold vestiges of the walls from their past. Some parts have been demolished due to urban growth. In Girona, in particular, we have remains of both Roman and medieval walls, with the peculiarity that near the river, life has overtaken them, transforming them with galleries and windows — an image of the fading defensive nature of walls being perforated. This exhibition at La Carbonera is located within the very heart of Girona's walled complex — now an open city.

## DE

Der Fall der Berliner Mauer ereignete sich im November 1989. Der Anstoß für eine Ausstellung zu ihrer Erinnerung war die Übergabe einiger Mauerfragmente, gedacht zur künstlerischen Verarbeitung. Jemand, der im darauffolgenden Jahr 1990 anlässlich des Pink-Floyd-Konzerts *The Wall* dorthin reiste, sammelte sie ein und bewahrte sie zuhause auf, bis er sie mir schenkte. Fünf der Skulpturen enthalten eines dieser Fragmente, eingefügt und integriert. Diese Mauer, die einst immer unüberwindbarer schien, zerbrach. Die Jugend stieg hinauf und begann, sie zu zerschlagen – Termiten des Ancien Régime. Das Volk stellte sich über die 28 Jahre ertragene Unterdrückung. Es war das Ende einer historischen Strafe, ein Augenblick, der die ganze Welt veränderte und die Tore zur Hoffnung aufstieß. Dieser Moment war das Gegenteil der vorangegangenen Weltkriege – ein Schritt nach vorn.

Später wurde mit dem Schengener Abkommen die Freizügigkeit innerhalb der Europäischen Gemeinschaft beschlossen – eine weitere Form, Grenzen zwischen den Mitgliedsstaaten zu überwinden. Doch in der Welt entstehen weiterhin neue Mauern, alte bleiben bestehen, ebenso wie ausschließende Formen des Zugangs, zum Beispiel zur Europäischen Gemeinschaft.

Machen wir uns Adornos Worte zu eigen: „Kunst ist die letzte Zuflucht, in der die gegenwärtige Logik noch kritisiert und angeklagt werden kann." Und rufen wir den Slogan des französischen Mai '68 in Erinnerung: „*Les murs ont la parole*" – die Mauern sollen sprechen. Und tatsächlich wurden Mauern damals zu Flächen für aufklärende Wandgemälde. Diese Ausstellung, *MURS*, will daran erinnern, dass wir Menschen die Begriffe Identität und Differenz nicht richtig zu deuten wissen. Wir müssen unsere Welt umkehren – und wenn das Konzept der Mauer weiterbestehen soll, dann nur als Spiegelbild unserer Entmenschlichung, als die Idee von Bürgerschaft noch auf Aggression, Verteidigung und Angst beruhte.

Die Menschheitsgeschichte ist mitunter komplex, zeigt aber auch Zeichen des Fortschritts durch Haltungen von Zusammenarbeit, Integration und Offenheit gegenüber einem globalen Pazifismus. Möge der Weg zum Abrüsten, zur Entmilitarisierung und zur Stärkung von Institutionen wie der UNO voranschreiten. Paranoide Megalomanen sollten nicht in der Lage sein, die Entwicklung zur Humanisierung durch ihren Eroberungs- und Vergeltungsgeist aufzuhalten.

Viele Städte besitzen noch Spuren ihrer historischen Mauern. Manche Teile wurden im Zuge des städtischen Wachstums abgetragen. In Girona beispielsweise gibt es noch Reste der römischen und mittelalterlichen Stadtmauer – mit der Besonderheit, dass das Leben an der Flussseite darüber hinweggewachsen ist und dort Galerien und Fenster entstanden sind: ein Sinnbild dafür, dass der defensive Charakter der Mauern überwunden wurde. Diese Ausstellung in der *Carbonera* befindet sich im Inneren des befestigten Komplexes von Girona – heute eine offene Stadt.

# [murs]

MANEL PALAHÍ FÀBREGAS

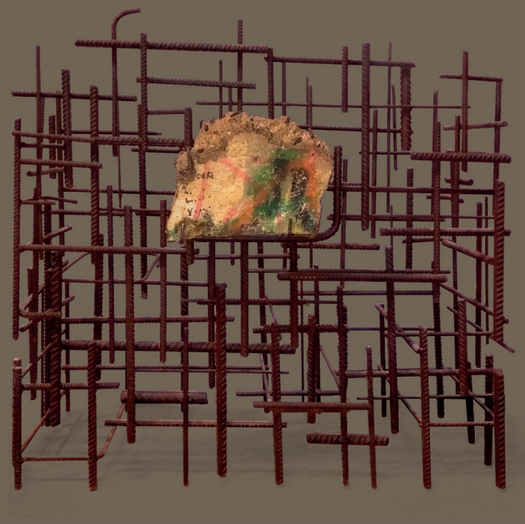

**[EXPOSICIÓ]**

30/05- 29/06
Espai Carbonera i Cisterna
Museu d'Història de Girona

HORARI
Divendres i dissabtes de 16 a 19 h
Diumenges de 10:30 a 13:30 h

Ho organitza:

Museu d'Història de Girona · Ajuntament de Girona

Hi col·laboren:

Girona Cultura · Diputació de Girona · Generalitat de Catalunya · CWB · Universitat de Girona



Ajuntament de Girona